

جلوه‌های قرآنی در بیانات و زندگی امام شهید حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «قدس سره»

حجت‌الاسلام والمسلمین عیسی عیسی‌زاده*

اشاره

از جمله کسانی که در عصر ما توانست قرآن را در سبک زندگی خویش تجلی نماید و الگویی باشد برای بشر به‌ویژه برای حکمرانان و مدیران جامعه، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای امام شهید کشور عزیزمان است. به این امید که همه ما با درس‌آموزی و تأسی از ایشان، بتوانیم به زندگی خویش رنگ‌وبوی قرآنی بدهیم. در این نوشتار تنها به چند جنبه محدود اشاره شده است: اخلاص، اعتقاد راسخ به کارکرد همیشگی قرآن، اعتقاد به نصرت الهی، اعتقاد به عدالت‌محوری و ساده‌زیستی.

نمونه‌های قرآنی امام شهید حضرت آیت‌الله خامنه‌ای علیه‌السلام

رهبر فرزانه انقلاب که خود مفسر بزرگ قرآن و تبیین‌کننده معارف نورانی آن در تمام دوران زندگی بود، کوشید به لحاظ عملی سبک و شیوه قرآن را در عرصه‌های گوناگون زندگی خویش جاری سازد که در این بخش به بعضی از آنها اشاره می‌شود.

۱. اخلاص

خداوند می‌فرماید: «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»^۱ بگو در [حقیقت] نماز من و [سایر] عبادات من و زندگی و مرگ من برای خدا پروردگار جهانیان است». رهبر شهید انقلاب اسلامی ایران در تعریف اخلاص فرمودند: «اخلاص یعنی فقط برای خدا

* عضو هیئت علمی پژوهشکده فرهنگ و معارف قرآن پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

کارکردن، آنجایی که می‌بینند شائبهٔ منیت است، ... انسان کار را ترک کند، بهتر از این است که کار را برای دیده‌شدن انجام بدهد».^۱ رهبر فرزانه انقلاب، اخلاص را یکی از مهم‌ترین فضایل اخلاقی، بلکه اصلی‌ترین فضیلت اخلاقی می‌دانستند که انسان سالک الی‌الله به آن نیاز دارد. از طرفی بی‌اخلاصی را درد بزرگی برای انسان برمی‌شمردند^۲ و در اهمیت آن می‌فرمودند: «جایگاه اخلاص آن‌گاه روشن می‌شود که بدانیم اساساً خدای متعال همیشه روی کارهایی که از روی ایمان و اخلاص است، تأثیرات بزرگی قرار می‌دهد». همچنین دربارهٔ آثار و برکات اخلاص می‌فرمودند: «این را باید دانست که هر کاری را که انسان از روی اخلاص انجام دهد، خدا به آن برکت خواهد داد. هر کاری را که از روی حسابگری‌های مادی باشد، متزلزل است. ممکن است به نتایجی برسد؛ خیلی از اوقات هم به نتیجه نمی‌رسد».^۳ همان‌گونه که در روایت نقل شده است: «من کان لله کان الله له»؛^۴ هر کسی برای خدا باشد، قدرت الهی در خدمت او قرار می‌گیرد و به او کمک می‌کند».

ایشان درباره راهکار دستیابی به اخلاص می‌فرمودند: «اصلی‌ترین راه رسیدن به اخلاص و تقویت آن، دوری از خوش‌آمدهای دیگران است. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در روایتی می‌فرمایند: "إِنَّ لِكُلِّ حَقِّ حَقِيقَةً"، هر چیزی دارای حقیقتی است و یک روح و یک معنا و یک حقیقت دارد؛ "وَمَا بَلَغَ عَبْدٌ حَقِيقَةَ الْإِخْلَاصِ"، بنده به حقیقت اخلاص و به آن معنای حقیقی اخلاص نمی‌رسد؛ "حَتَّى لَا يُحِبَّ أَنْ يُحْمَدَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ عَمَلٍ لِلَّهِ" مگر اینکه دوست نداشته باشد که مردم او را برای هیچ‌یک از کارهایی که برای خدا انجام می‌دهد، ستایش کنند».^۵ برای مثال کسی کار خوبی را برای خدا انجام می‌دهد و برای رضایت خاطر دیگران نیست، بلکه بر اساس وظیفه بوده است؛ اما «دوست می‌دارد که مردم بگویند ایشان چقدر آدم خوبی است»؛ او کارش را برای مردم نکرده است. کار را برای خدا انجام داده و تمام شده؛ اما از مدح مردم و از اینکه مردم از او تعریف کنند، خوشش می‌آید».^۶

۱. بیانات، ۱۴۰۲/۱۰/۱۰.

۲. بیانات، ۱۳۸۴/۷/۲۹.

۳. بیانات، ۱۳۷۲/۸/۱۲.

۴. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۱۹۷.

۵. محمد بن فتال نیشابوری، روضة الواعظین، ج ۲، ص ۴۱۴.

۶. بیانات، ۱۳۷۱/۱۲/۴.

۷. بیانات، ۱۳۷۱/۱۲/۴.

۲. اعتقاد راسخ به کارکرد همیشگی قرآن

رهبر فرزانه و شهیدمان اعتقاد راسخ به کارکردهای قرآن در عرصه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی داشت و بارها در جمع مردم به تبیین و تشریح این اعتقادش می‌پرداخت که در اینجا به نمونه‌هایی از بیانات ایشان اشاره می‌شود.

الف) هدایت‌گری، غفلت‌زدایی و هشداردهی

این قرآنی که شما تلاوت می‌کنید، کتاب هدایت است: «إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ»^۱؛ همه به هدایت احتیاج داریم. کتاب ذکر است و «ذکر» یعنی ازاله غفلت؛ ما غالباً دچار غفلتیم؛ آحاد بشر غالباً معلومات خودشان را هم از یاد می‌برند و دچار غفلت می‌شوند؛ قرآن کتاب ذکر است، ضد غفلت و مُزِيل غفلت است؛ فرمود: «وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ»^۲. قرآن کتاب انذار است: «وَ أَوْحَىٰ إِلَيْنَا هَذَا الْقُرْآنَ لِأَنْذِرْكُمْ بِهِ»^۳؛ احتیاج داریم به انذار که توجه بدهند ما را به خطراتی که تهدید می‌کند آحاد بشر را، چه در این نشئه و چه در نشئه بعد که زندگی حقیقی است.^۴

ب) زنده‌کننده دل و تأمین‌کننده نیازهای معارفی انسان

در کلام امیرالمؤمنین علیه السلام که شاگرد برجسته قرآن و پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله است، تعبیرات بلندی در نهج البلاغه درباره قرآن وجود دارد. «رَبِيعُ الْقُلُوبِ: بهار دل‌هاست»؛ همچنان‌که عالم در بهار زنده می‌شود، زمین زنده می‌شود، قرآن هم دل‌ها را زنده می‌کند و از دل‌مردگی، افسردگی و عقب‌رفت نجات می‌دهد؛ «رَبِيعُ الْقُلُوبِ؛ شِفَاءُ الصُّدُورِ»^۵ «فِيهِ عِلْمٌ مَا يَأْتِي؛ دَوَاءٌ دَائِكُمْ وَ نَظْمٌ مَا يَبِينُكُمْ»^۶. اینها تعبیرات نهج البلاغه درباره قرآن است؛ یعنی معارف تمام‌نشدنی مورد نیاز بشر در قرآن موجود است؛ چه معارفی که مورد نیاز بشر به عنوان فرد است، چه معارفی که مورد نیاز بشر به عنوان جامعه بشری است. این عبارت «عِلْمٌ مَا يَأْتِي» که از نهج البلاغه خواندیم، یعنی برآورنده نیازهای همه بشر و همه آینده «عِلْمٌ مَا يَأْتِي». در تمام ادواری که بشر در این کره خاکی

۱. اسرا: ۹.

۲. قمر: ۱۷.

۳. انعام: ۱۹.

۴. بیانات، ۱۴۰۲/۱۲/۳.

۵. سیدرضی، نهج البلاغه، خطبه ۱۱۰.

۶. همان، خطبه ۱۵۲.

زندگی می‌کند، قرآن نیازهای او را تأمین می‌کند و پاسخ می‌دهد؛ «عِلْمٌ مَا يَأْتِي» یعنی این. دوی دردهای بزرگ جوامع بشری است. «وَنُظِّمَ مَا بَيْنَكُمْ»؛ نظام اجتماعی، ارتباطات بشری، ارتباطات جوامع، اینها همه در قرآن است. قرآن را بشناسیم.^۱

ج) تشویق‌کننده انسان به ظلم‌ستیزی

قرآن مخالف با ظلم است؛ از این‌رو انسان‌ها را به مقابله با ظلم تشویف می‌کند؛ «لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ»،^۲ قرآن بیدارکننده مردم است.^۳

د) پاسخ‌دهنده به نیازهای زندگی انسان

قرآن معجزه پیغمبر است. دین پیغمبر دین ابدی است، معجزه او هم بایستی ابدی باشد؛ یعنی چه ابدی؟ یعنی اینکه شما هر وقتی از دوران طولانی تاریخ تا آن وقتی که این دین برپاست، یعنی تا ابد، در هر دوره‌ای معارف مورد نیاز خودتان را برای زندگی بتوانید از قرآن پیدا کنید؛ زندگی یعنی چه؟ زندگی یعنی همان معنای وسیع زندگی: زندگی معنوی، زندگی متعالی الهی، زندگی مادی، خانواده، حکومت، ارتباطات اجتماعی، تا اتصال به خدای متعال؛ آن صحنه وسیع و گستره عظیم زندگی انسان اینهاست. قرآن باید بتواند و می‌تواند که درباره همه این محدوده عظیم پاسخ بدهد به سؤالات شما و راهنمایی کند به معارف بلند الهی. عالی‌ترین مفاهیم مربوط به زندگی انسان را قرآن می‌تواند به ما معرفی کند که البته این، با تعلّم و تفقّه به دست می‌آید؛ این را فراموش نکنید.^۴

۳. اعتقاد راسخ به نصرت و همراهی خداوند

از آنجاکه خداوند خالق همه عالم است، به طور طبیعی با همه موجودات هست و تدبیر امور آنان را دارد؛ همان‌گونه که در آیات زیادی به آن تصریح شده است. بنابراین معیّتی که با اهل تقوی دارد که می‌فرماید: «وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ»^۵ یک معیّت ویژه و به معنای حمایت و دفاع از آنان در همه امور است؛ همچنان‌که می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ

۱. بیانات، ۱۴۰۲/۱۲/۳.

۲. بقره: ۲۷۹.

۳. بیانات، ۱۴۰۲/۷/۱.

۴. بیانات، ۱۴۰۲/۱/۱۴.

۵. بقره: ۱۹۴؛ توبه: ۳۶.

آمنوا^۱ و از این نوع معیت، همان است که در چند مورد در قرآن به آن تصریح شده است؛ حضرت ابراهیم علیه السلام را وقتی نمرودیان خواستند در آتش بیندازند (یا انداختند)، فرشتگانی خدمت او حاضر و عرض کردند از ما کمک می‌خواهی؟ فرمود: خیر خدای من با من است و مرا یاری خواهد کرد؛^۲ موسی علیه السلام وقتی همراه بنی اسرائیل با تعقیب فرعون و سپاهیانش به رود نیل رسیدند و بنی اسرائیل گفتند دیگر راه نجاتی نیست، موسی علیه السلام فرمود: هرگز چنین نیست پروردگارم با من است و مرا به سوی نجات هدایت می‌کند: «فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى إِنَّا لَمُدْرِكُونَ قَالَ كُلًّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ»^۳.

از همین قبیل است معیت خداوند با رسول خدا صلی الله علیه و آله که وقتی از مکه هجرت کرد و مورد تعقیب مشرکان قرار گرفت و به غار با همراهش پناه بردند، در جواب همراهش که ترسیده بود و فکر می‌کرد که دیگر راه نجاتی نیست، پیامبر صلی الله علیه و آله به او فرمود: «لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ»^۴.

امام شهید با بهره‌گیری از آیات نورانی قرآن و با اعتقاد راسخ به نصرت و معیت خداوند، مکرر به این نکته قرآنی گوشزد می‌کرد و به جامعه اسلامی امید می‌داد و می‌فرمود: «نگذارید قدرت درونی ایمان و همت عالی شما را دشمن با ترندهای خودش از بین ببرد؛ محکم بایستید، به خدا توکل کنید و خدای متعال ان شاء الله با شماست؛ «أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ»^۵ خدا با اهل تقواست، خدا با اهل حرکت در راه اوست و مجاهدین را ان شاء الله نصرت خواهد داد»^۶. در سخنی دیگر فرمود: «وقتی حضرت موسی بنی اسرائیل را برداشت و شبانه به طرف دریا حرکت کردند که از آنجا بگریزند و بروند، حالا فردایش بود، پس فردایش بود، درست در تاریخ مشخص نیست، فرعون‌ها فهمیدند، اینها را دنبال کردند؛ منتها آنها پیاده و با زحمت، اینها با اسب و سواره؛ وقتی که نزدیک شدند و دیده می‌شدند، «فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ»^۷ اصحاب موسی

۱. حج: ۳۸.

۲. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۴۷، ص ۲۴.

۳. شعرا: ۶۱ - ۶۵.

۴. توبه: ۴.

۵. بقره: ۱۲۴.

۶. بیانات، ۱۳۹۸/۷/۲۱.

۷. شعرا: ۶۱.

جلوه‌های قرآنی در بیانات و زندگی امام شهید حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «قدس سره» ■ ۷۳

رو کردند به موسی گفتند: «إِنَّا لَمُدْرِكُونَ: الان می‌آیند ما را می‌گیرند؛ پدرمان در آمد؛ حضرت موسی فرمود: کَلَّا: هرگز! «إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِين» ، خدا با من است. این سنت الهی است».

آن امام شهید درباره نقش تقوا و پاکی در جلب نصرت و معیت الهی فرمود:

وقتی شما اهل تقوا بودید، پاکدامن بودید، رعایت امر و نهی الهی را کردید، خدا با شماست. وقتی خدا با انسان است؛ یعنی پیروزی با انسان است، موفقیت با انسان است، شادکامی با انسان است، بهجت معنوی با انسان است. من مؤکداً شما جوان‌ها را که الحمدلله شماها پاکید، شماها پیراسته هستید، هنوز گرفتار مشکلات امثال ماها نشدید، توصیه می‌کنم تا از این پاکی، از این صفا، از این نورانیت هر چه می‌توانید استفاده کنید. خدای متعال را در دل خودتان، در ذهن خودتان، در عمل خودتان همواره همراه داشته باشید. ان شاء الله پیش خواهید رفت.^۲

ایشان درباره اعتقاد ملت سرافراز ایران به نصرت الهی و نمونه‌های امداد الهی در چهل سال گذشته نظامی اسلامی می‌فرمودند:

ما مورد ظلم هستیم، مظلومیم، اما ضعیف نیستیم؛ ما مقتدریم. بخش اصلی و مهم قوت ملت ایران به خاطر اعتقاد به حمایت الهی است؛ «قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَ أَرَى»؛ خدای متعال با ماست، دارد کمک می‌کند؛ نشانه‌اش هم همین چهل سالی است که این همه علیه ما توطئه کرده‌اند، این همه فشار آورده‌اند، جنگ راه انداخته‌اند، فتنه راه انداخته‌اند، نفوذ درست کرده‌اند، عوامل تروریستی را به جان مردم انداخته‌اند، هزار کار زشت و خیانت‌آمیز با این ملت انجام داده‌اند، این ملت مثل کوه ایستاد و روزه‌روز هم استوارتر شد؛ امروز هم از ده سال پیش، بیست سال پیش قوی‌تر، قدرتمندتر و استوارتر است.^۳

۴. عدالت‌محوری و رفع تبعیض

یکی از مهم‌ترین و شاید بتوان گفت مهم‌ترین هدف میانی بعثت پیغمبران، عدالت است؛ همان‌گونه که خداوند می‌فرماید: «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ

۱. شعرا: ۶۵.

۲. بیانات، ۱۳۹۸/۷/۱۷.

۳. بیانات، ۱۳۹۸/۴/۵.

لَيَقُومَنَّ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»؛^۱ اصلاً هدف ارسال رسل و انزال کتب این بود که قیام به قسط بشود، جامعه قائم به عدل و قسط باشد. در قرآن کریم از قول پیغمبر [می فرماید]: «وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ»؛^۲ این هم امر خداست که بایستی عدالت انجام بگیرد. همه عقلای عالم هم البته این را قبول دارند؛ یعنی حتی ظالم ترین قدرت های عالم و عناصر شریر عالم نمی توانند منکر حسن عدالت بشوند؛ حتی بعضی ها با وقاحت تمام، ادعای عدالت هم می کنند، درحالی که ظالم اند. قرآن کریم عدالت را حتی در مورد دشمنان لازم می داند؛ این کسی که دشمن ماست، در مورد او بی عدالتی نباید بکنیم: «وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا إِيَّاهُمْ وَهُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ»؛^۳ با دشمن هم حتی بایستی شما با عدالت رفتار بکنید. بنابراین این هم یک وظیفه دیگر است و [مخاطب] این هم باز در درجه اول ما مسئولین هستیم. شما هر تصمیمی که می گیرید، هر مقرره ای که انجام می گیرد، چه در مجلس شورای اسلامی که قانون تصویب می کنید، چه در دولت، چه در بخش های مدیریتی گوناگون دیگر در سراسر کشور، یکی از مهم ترین چیزهایی که مورد نظر قرار می دهید، باید مسئله عدالت باشد که آیا این بر طبق عدالت است یا نیست.^۴

عدالت محوری و مبارزه با تبعیض را می توان در بیانات مقام معظم رهبری خطاب به مسئولان کشور مشاهده کرد؛ توصیه به مسئولان در مورد فراهم آوردن فرصت های برابر برای همه مردم در زمینه بهره مندی از مواهب مادی، تأکید بر مبارزه با مفساد اقتصادی، سفارش مکرر به نمایندگان مجلس در خصوص لحاظ نمودن حق محرومان در قوانین، توصیه مکرر به قوه قضائیه برای اجرای عدالت و نام گذاری دهه چهارم انقلاب به نام عدالت و توسعه، نمونه هایی از عنایت ویژه معظم له به مقوله عدالت بوده است.

۶. ساده زیستی و قناعت ورزی

خداوند متعال در قرآن کریم می فرماید: «ای پیامبر، به همسرانت بگو اگر شما زندگی دنیا و زرق و برق آن را می خواهید، بیایید با هدیه ای شما را بهره مند سازم و شما را به طرز نیکویی رها کنم».^۵ این آیه شریفه، در بیان ساده زیستی یک رهبر جامعه اسلامی است که زندگی رهبر

۱. حدید: ۲۵.

۲. شوری: ۱۵.

۳. مانده: ۸.

۴. بیانات، ۱۳۹۵/۹/۲۷.

۵. احزاب: ۲۸.

جلوه‌های قرآنی در بیانات و زندگی امام شهید حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «قدس سره» ■ ۷۵

مسلمانان باید ساده باشد؛ از این رو نباید تحت تأثیر تقاضاهای نابجای همسرش قرار گیرد. رهبر جامعه اسلامی افزون بر ساده‌زیستی خود، خانواده و فرزندان او هم باید دارای چنین ویژگی‌هایی باشند.

رهبر فرزانه و شهیدمان با الهام از این آیه کریمه کوشیدند نهایت زهد و ساده‌زیستی را هم در زندگی خود و هم خانواده خویش رعایت کنند؛ از این رو می‌فرمودند: «من مردم را به قناعت دعوت می‌کنم. قناعت سرفرازانه، قناعت انسان عاقل و خردمندی که می‌داند آینده خود را با قناعت تأمین می‌کند».^۱ مرحوم حاج احمدآقا خمینی درباره سادگی زندگی رهبر معظم انقلاب می‌فرمودند: «بر خود واجب می‌دانم که شهادت دهم زندگی داخلی آیت‌الله خامنه‌ای بسیار ساده است؛ نه از باب این که رهبر عزیز انقلابمان به این حرف‌ها نیازی داشته باشد، بلکه وظیفه خود می‌دانم تا این مهم را به مردم مسلمان و انقلابی ایران بگویم».^۲

مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای علیه‌السلام خلف صالح آن امام شهید درباره ساده‌زیستی رهبر شهید علیه‌السلام نکاتی را فرمودند که در این بخش به آن اشاره می‌شود.^۳

الف) اجاق گاز قدیمی

اجاق‌گاز خانه رهبر از همین اجاق‌های سه‌شعله قدیمی رومیزی است که من چند بار از والده خواهمش کردم که این را عوض کنید. هنوز اجاق‌گازشان همان سه‌شعله قدیمی است که روی میز می‌گذارند. مادر به رغم اصرارهای زیاد ما، آخر هم قبول نکردند و گفتند اصلاً نمی‌شود.

ب) تلویزیون قدیمی بدون فیش

تا چند سال گذشته، تلویزیون منزل آقا از همان قدیمی‌ها بود. یک دستگاه گیرنده به قیمت آن موقع، حدود پنجاه هزار تومان تهیه شد و من آمدم که آن را به تلویزیون وصل کنم؛ دیدم این تلویزیون این قدر قدیمی است که اصلاً جای فیش آن دستگاه را ندارد. بعد از چند سال از همین تلویزیون‌های معمولی که حالا معمول شده و چند کانال را می‌گیرد، به خانه آقا آمد.^۴

۱. بیانات، ۱۳۷۷/۱/۱.

۲. علی شیرازی، پرتوی از خورشید، ص ۵۲.

۳. مصاحبه با آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای، پایگاه فکر و فرهنگ مبلغ، کد خبر ۸۹۸۰۱.

۴. به نقل از آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای، پایگاه فکر و فرهنگ مبلغ، کد خبر ۸۹۸۰۱.

ج) صندلی‌های پلاستیکی

آقا از سال ۸۰ به دلیل کمردرد مجبورند به تجویز دکتر روی صندلی بنشینند؛ اما صندلی و میزی که در خانه آقا وجود دارد، پلاستیکی است؛ مثل مغازه‌هایی که می‌خواهند بدون هیچ هزینه‌ی اضافه‌ای صندلی چوبی یا آهنی نخرند، ولی صندلی هم داشته باشند.

د) تخت از سال ۶۰ تا امروز

تختی که آقا روی آن می‌خوابیدند، همان تختی است که از سال ۶۰، یعنی از زمان ترور و جراحت و آسیب ناشی از آن روی این تخت خوابیده‌اند و الان چهل سال است که از آن استفاده می‌کنند.

امیدواریم خداوند سبحان به همه ما به‌ویژه به حکمرانان و مدیران کشور توفیق درس‌آموزی از زندگی سرشار از ارزش‌های قرآنی آن امام شهید و زاهد را عنایت فرماید.

کتاب‌نامه

قرآن کریم

نهج‌البلاغه

۱. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، بیروت: مؤسسه الوفا، ۱۴۰۴ ق.
۲. نیشابوری، محمد بن فتال، روضة الواعظین، تهران: نشر نی، ۱۳۶۶ ش.
۳. فاضل قانع، حمید، سبک زندگی بر اساس آموزه‌های اسلامی، قم: مرکز پژوهش‌های صداوسیما، ۱۳۹۲ ش.
۴. پورامینی، محمدباقر، سبک زندگی، مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۹۴ ش.
۵. سایت مقام معظم رهبری.